

Sakizaya a sicedam atu akenek

撒奇萊雅語的甘與苦

サキザヤ語の「甘い」と「苦い」

“Sweet” and “Bitter” in the Sakizaya Language

文 | Bunuk Kapa' 葉珠君 (行政院原民會族語教材字母篇編輯委員)

sikamu ku Sakizaya tu sademsem sananay tu asu' nu sicedamay, akenek sa akenekay han. anu u tinaku a kamu sa, masazuma ku kamu, malecad sademsem ku balucu', mangelu' ku balucu', uzuma a kamu kawaw nu saydan izau ku kangelu'an, izau ku limulakan.

kamu nu Sakizaya tu kan pitu ku kasasizuma, izau ku sicedamay, cileminay, akenekay, alдахay, cupelakay, abesa'ay, ahciday. pabesuc a kamu sa sicedam, cilemin, akenek, alдах, cupelak, abesa', ahcid. sa sisicedamay, sicileminay, siakenekay, sialedahay, sicupelakay, siabesaay, siahciday, sasakamuen sa sakasicedacedaman, sakacilamilaminan, sakaakenekenekan, sakaaladaledahan, sakacupelapelakan, sakaabesabesaan, sakaahecihecidan.

kasasizuma nu nikanan

nikanan	pabesuc a kamu	tinaku a kamu	kalukamu	kakanen
cileminay	cilemin	sicileminay	sakacilemleminan	bicacay, mami, kamacal
sicedamay	sicedam	sisicedamay	sakasisicedaman	tebus, waneng
akenekay	akenek	stakenekay	sakaakenekenekan	atimsi, kakulut
aledahay	aledah	sialedahay	sakaaledaledahan	daydam, tayu
cupelakay	cupelak	sicupelakay	sakacupelapelakan	alupal, pazi, daedac
abesay	abesa'	siabesa'	sakaabesabesaan	kabi
ahciday	ahcid	siahciday	sakaahecihecidan	cikah, silaw

撒奇萊雅語裡「甘」的說法是 sicedamay，即為「甜」的意思，「苦」的說法是 akenekay。如果是指抽象的心理感受，則必須使用不同詞彙，例如：「心裡感覺很甜」是 sademsem ku balucu'，以 sademsem (舒服) 來表達，而「心裡感覺很苦」則為 mangelu' ku balucu'，以 mangelu' (辛苦) 來表達。又例如：「教學工作有甘有苦」，則說成 kawaw nu saydan izu ku kangelu'an, izau ku limulakan。kangelu'an 是「辛苦」，limulakan 是「快樂」。

本族對於味道的認識有7種，酸、甜、苦、辣、澀、淡、鹹。對味覺的表達可分為直接的、間接的、客觀的說法。直接的說法是指酸、甜、苦、辣、澀、淡、鹹；間接的說法是指帶有酸味、帶有甜味、帶有苦味、帶有辣味、帶有澀味、帶有淡味、帶有鹹味；客觀的說法是指微微的酸、微微的甜、微微的苦、微微的辣、微微的澀、微微的淡、微微的鹹。

nu cacay a kamu:

1. manamuh ku puduh mukan tu mahtikay nu adiwawa tu **sicedamay**.
2. **sicedacedam** ku bicacay anu yadah ku nikan **cilemin** tu.
3. manamuh ku babalaki tu **akenek** nu atimsi.
4. tanengay ku **aledah** nu daydam sakanamuhan nu tademaw.
5. **cupelak** ku caay hen ka zuhem a paza'.
6. caay ka taneng ku cikh **abesa'** ku kabi.
7. tadayadah ku pipacikah misasilaw tada **ahcid**.
8. malecad u siwanengay **sicedam** ku kamu isu.
9. **aledaledah** ku kamu caay ka damsay.
10. **abesa'** tengilen ku dadiw.
11. masamel **sacupelak** sa ku mata.
12. **sakaakenek** nu kabi ku papah nu kakulut.
13. **sakaakenenekan** ku kabi sipalamelen tu papah nu kakulut.
14. ina micudaday makadungdung tu **ngelu'**.

anu salungan azihen ku kakanen, kamu nu Sakizaya sakaasu'an kanen han, masasizuma ku kamu tunu hulam.

cilemin atu maalim, u cilemin hananay a kamu sa unu kaen, maalim hananay a kamu sa malecad u piazih nu mita tu nikan nutau tu cileminay atu pisangelic nu ngipen, kasangelic nu mukin, maalim han, atu namukan tu cileminay maalim ku ngipen han.

味覺的分類

味道	直接的說法	間接的說法	客觀的說法	食物
酸味	酸	帶有酸味	微微的酸	橘子、柚子、草莓
甜味	甜	帶有甜味	微微的甜	甘蔗、糖
苦味	苦	帶有苦味	微微的苦	龍葵、苦瓜
辣味	辣	帶有辣味	微微的辣	辣椒、生薑
澀味	澀	帶有澀味	微微的澀	柿子、香蕉、檳榔
淡味	淡	帶有淡味	微微的淡	湯
鹹味	鹹	帶有鹹味	微微的鹹	鹽、醃肉

例句：

1. 螞蟻喜歡吃小朋友掉落的甜食。
2. 橘子雖甜，吃多了還是會覺得酸。
3. 長輩喜歡龍葵的苦味。
4. 辣椒要夠辣才會讓人喜歡。
5. 尚未成熟的香蕉是澀的。
6. 湯的鹽巴放太少喝起來很淡。
7. 醃漬肉時放太多鹽會很鹹的。
8. 聲音像是加了糖，好甜美。
9. 說話很辛辣，好不溫柔。
10. 歌聲聽來五音不全（以淡味來譬喻）。
11. 打瞌睡時眼睛感覺澀澀的。
12. 苦瓜葉使湯變苦。
13. 苦瓜葉加入湯裡會有一點點的苦味。
14. 這個學生能吃苦。

若指食物的外觀看起來「甜美」，族語是以sakaasu'an kanen來表達，語意是「食物好像很好吃的樣子」，與華語的表達不同。

此外，cilemin與maalim均有「酸」的意思，但前者為食物本身的酸味，後者為看到別人吃酸的食物、聽到磨牙聲或鐵器等尖銳的磨擦聲，心裡產生酸酸的感覺，或是吃酸之後牙齒感覺酸。